

Högtidstal den 21 januari 2017

Förra årets Högtidstal ägnades åt en av Gillets mindre kända Äldermän, Carl Theodor Sandström som var Älderman under åren 1960 – 1965. Hans Högtidstalet handlade om parentationer. Mästarnas mästare inom denna något annorlunda gren var just Carl Theodor Sandström. Carl Theodor kunde helt enkelt inte skriva att en Broder eller Syster avlidit eller dött – att döden inträtt kunde vi inte göra så mycket åt men av själva skeendet skrev Carl Theodor texter på ett lite annorlunda sätt.

Årets Högtidstal kommer därför inte att handla om parentationer utan om en annan Älderman – nämligen mig själv. Det blir en berättelse i tre akter med några sanningar och en hel del tveksamheter. Ibland måste man leka med sanningen för att få ihop historien.

Redan som liten var jag ett barn...

Ett barn som hade noll koll på framtiden och inte en aning om vad Knutsgillet i Landskrona sysslade med. Från tid till annan under 80-talet blev jag tillfrågad om inte Knutsgillet var något för mig. Hur skulle jag veta? Jag hade aldrig hört talas om detta illustra sällskap. Långklänning, frack, ypperligt sköna och bedårande Knutssystrar och en och annan vattenkammad, lätt parfymrad Knutsbroder klädd i pingvinkläder.

Jag anmälde mig som gäst ett antal år för att så att säga känna på om det var tillräckligt tryck på kalaset. Jag blev inte färdig att gå med. Men jag var inte ensam om att ta det piano. Äldste Stolsbroder Rolf med hustru Gunilla var minsann också i slöaste laget. Men vårt engagemang växte efterhand, men det var många som ansåg att Rolf och jag inte var helt rumsrena. Uppförandekoden hade liksom inte fallit på plats.

Till slut var det en Knutsbroder och Knutssystem som fick oss att recipiera, som fick oss att nådigt böja på våra huvuden inför Äldermannen. Deras efternamn börjar på "G" och slutar på "L". Att festa runt med detta Knutspar krävde inte bara uthållighet, god aptit och bra danseskor. Kroppens inre organ behövde också vara i toppform. Jag tackade för inbjudan och med min vinterfodrade, med glyfknappar försedda, frack från tidigt 50-tal åkte jag till hotellet.

År var 1992, och vi hade som sagt rumlat runt som gäster i många år innan jag tillsammans med Gunilla och Rolf Svensson tog det avgörande beslutet. Det var hög tid att ta det där med Knutsgillet på fullaste allvar. Svenssons var med på noterna och tidigt på lördagseftermiddagen i god tid innan Högtidsstämman tog sin början startade vi upp med några kanapéer med vidhängande förfriskningar. Det blev inte helt fel och när vi startade bilen för färd till hotellet mädde vi utomordentligt utmärkt.

Ända tills vi kom i höjd med Vallgården på Artillerigatan. "Jag mår inte bra" sa Äldste Stolsbroder Rolf och visst var han lite blek i ansiktet. "Det stramar och rycker i magtrakten och jag har svårt att andas normalt". Flickorna som satt i framsätet förstod allvaret och körde in bilen till trottoarkanten och stannade. Gunilla är sjuksköterska och började genast med sina fem frågor om hans tillstånd och var naturligtvis snabb med att fråga var försäkringspapperna kunde tänkas vara gömda. Rolf andades ut och vände sig till chauffören. "Tack för att du stannade bilen. Nu känns det genast mycket bättre. Det stramar inte längre runt magen." Med dessa vänliga ord öppnade Rolf bakdörren för att få en nypa luft. Smack sa det i lacken och in i bilen hoppade delar av Rolfs skärp till ytterrocken. Det visade sig att skärpet var extra långt. Den del som blev över när rocken knutits hade hamnat utanför bildörren. Där

låg det och slog mot baddäcket och allt emellanåt fastnade det i körbanan med dessa okontrollerbara magplågor som följd.

Väl på plats på hotellet hälsade vi på övriga åtta recipiender som skulle intas i Gillet. Det blev en förfärligt lång väntan och törsten gjorde sig påmind. "Jag drar ner till restaurangen och beställer några flaskor vitt" kläckte jag ur mig med tungan hängande som en nummerlapp på ICA. Vi släckte törsten på ett förtjänstfullt sätt, men intet gott som inte kan ha lite oflyt med sig. Precis när vi ställt upp oss för inmarsch och trumpetfanfaren hade ljudit hör vi en ängslig kvinnlig stämma längst bak i recipiendkön. "Jag kan inte hålla mig. Jag måste på toa och kissa". Tiden stod plötsligt stilla, vi recipiender hade inte svårt att dra på smilbanden medan övriga i salen mer såg ut som grekiska pelare från antiken. Efter evigheters minuter var vi åter samlade för intåg och resten av kvällen förflöt utan alltför dramatiska missöden.

Möjligtvis väckte det en viss förundran när vi ätit varmrätten och Rolf och jag gjorde gemensam sak med köket. Vi frågade lite försynt om vi kunde få med oss resterna hem som doggybag. Vi var måna om att även vår hund Rabaldor skulle få ta del av det dignande matbordet. Några av de kvinnliga Knutssystrarna frynte på näsan och undrade om vi var de rätta medlemmarna att ha med i ett anrikt och seriöst Gille.

Efterhand som åren förflöt bättrade vi oss i vårt uppförande, men inte mer än att vi kunde fortsätta att ha roligt.

Vi kunde alltid lita på "han som börjar på "G" och slutar på "L". Han som tog med oss i Gillet. När väl middagen var å-äten spejade Rolf och jag bort mot stolen där vår Knutsvän satt. Vi väntade på ett tecken, ett tecken på att vi skyndsamt skulle bege oss till annan lokal. Som en gepard som funnit sitt byte stod vi alla tre på herrtoaletten.

Väl därinne i urinens väldoftande sal svepte "han som börjar sitt namn på G och slutar på L" med en invand rörelse handen innanför fracken och med en smackande ljuvlig blick kom pluntan fram i lysrörets kalla sken. "Fan" sa han med sin norrländskt klingande stämma, "vi måste ha oss en stänkare innan vi skall dansa polonaise". Det skulle vara bra dumt att tacka nej till ett sådant erbjudande. Med en knyck tömde vi de honungsdoftande och kärlekskryddade dropparna. Stärkta innanför västen, mötte vi våra respektive med ett förstärkt leende och polonaisen kunde ta sin början.

År 1995 utsågs jag till Chrönikör. Jag hade dålig koll på vad en Chrönikör kunde anses bidra med, men dåvarande Äldermannen Inge Stoltz var tålig och hade bra psyke och till slut fattade även jag. Mitt första tal på vers höll jag på Knutsbalen 1996 och det sista år 2007 i samband med att jag utnämndes till Gillets Älderman.

Som Gillets Älderman har man förmånen att kunna besöka syskongillena. En underbar upplevelse och dessutom helt gratis. De olika gillena har sin karaktär och visst händer det saker och ting när man är på plats.

Som nyutnämnd Älderman besökte jag Ronneby och hade förmånen att ta hand om två undersköna Knutssystrar. Vad som gick fel har jag dålig koll på men min ena bordsdam hamnade under bordet och med den andra fastnade jag i dekolletaget. Vad som därefter skedde är en helt annan historia.

Att besöka Tumathorp är i sig en resa. Här klär man upp sig i frack klockan ett på dagen och kommer inte ur den förrän på småtimmarna. Det finns en alldeles speciell kultur där borta i österled – den som kallas "bakluckebareftersläckaren". Så snart middagen är aväten och gästerna sträcker på benen, tar ett mindre lämmeltåg av bröder och systrar sig ut i mörkret. I mörkret till sina bilbakluckor för att svalka gommen. Så gjorde även Älderman Lamme och jag ett år vilket blev mindre lyckat. Där stod vi med glas i hand och skratt i mungiporna medan ceremonielet förtvivlat letade efter sin Älderman. Det var ju dags att dansa pollenäs och vem skulle leda den – jo, Älderman Lamme. Skål gutår sa vi bakluckebarbesökare och så fick gillet dansa utan sin Älderman.

I Laholm hade jag ordentligt med oflyt. För ett antal år sedan var jag som de gästande gillenas högste representant utsedd att tacka för maten. Vid sådana tillfällen är det inte bra om man drabbats av maginfluensa dagen före. Där satt jag vid matbordet tillsammans med Äldermannaparet och bedyrade

min kärlek till den goda maten som jag bara satt och petade i. Än värre blev det när jag skulle tacka för maten. Jag uttryckte min kärlek till det goda och som sagt – många munsbitar hade det inte blivit.

Oldfrun har menyn från a till ö på ett smakfullt sätt lyckats pussla

Sicken upplevelse - avokado, vaniljkräm och pilgrimsmussla

Jo, nog har vi tagit till oss av allt det goda

Stor risk för att vi imorgon lever på knäcke och soda...

Så kom då varmrätten och mycket fanns att njuta av i denna rosendoftande gryta

Alltså tänk, vad man kan få plats med på så liten yta

lammkött serverat med en magnifik sydländsk gratäng

Och över detta ströddes de underbaraste kryddor som gick att finna på Kockens äng

Åter har lyckan stått er bi

Tack Laholm för gott frosseri!

Talet var redan skrivet, vad kunde jag säga. Förlåt Laholm!

Och i lördags var Monika och jag i Lund på deras högtidsfest. Då hamnade jag av någon ännu oförklarlig anledning i ett av hotellrummens jacuzzi. Inget konstigt i sig, men jag hade ju fracken på.

Att hösten 2007 utses till Älderman i detta anrika gille kändes inte helt bekvämt. Att efterträda Inge Stoltz som i samband med Gillesstämman avgick var ödesmättat. Broder Inge, en Älderman med ordning, reda och full fokus på det han genomförde och så skulle jag ta över. Jag som minst en gång per festtillfälle gör bort mig. Jag som från tid till annan har noll koll på läget och jag som tycker att en kall öl oftast smakar bättre än ett glas rött. Dessutom var jag skolad vid ett festbord där upptågen så att säga tillhörde borddukningen.

Det fanns emellertid en Gillesmedlem som hade koll på läget. Som visste att det kunde gå åt pipan om hon inte ingrep. Det var vår Hedersmedlem Dagmar Munck af Rosenschöld. Med varsam hand tog hon mig åt sidan, tittade mig i ögonen och sa allvarligt, men ändå med en liten glimt i ögonvrån. "Nu uppför du dig ordentligt. Ingen sång och dans vid matborden och inga konstiga visor som gör en röd om kinderna. Tänk på att du nu är Älderman och en Älderman måste föregå med gott exempel". Himmel och pannkaka – vad hade jag gett mig in i?

Det hela blev inte bättre när jag skulle hålla mitt första högtidstal. Veckan innan högtidsstämman hade jag inte författat så mycket som en rad. Vad skulle jag säga, vad fanns att säga som inte redan var sagt? Snacka om att gå på tomgång. Räddningen fanns alldeles runt hörnet. Min älskade Oldfru Monika insåg att skulle hon fortsätta att vara Oldfru behövdes omedelbar assistans. Monika författade mitt första högtidstal och jag drog en suck av lättnad.

Mina tio år som Älderman har i det stora hela gått friktionsfritt. Visst har jag haft problem med krånglande mikrofoner, och visst har jag glömt min Äldermannakedja några gånger och visst har jag snubblat på en och annan matta. Att jag kurtiserat med damer är väl sin sak, men att jag kallat dem vid fel namn är mindre smickrande. Att jag ramlat på dansgolvet efter en häftig rock'n roll låt är inte så märkligt – eller vad säger vår dirigent. Men att Broder Jeff, tillika vår Ceremonimästare, vänder upp och ner på mig på dansgolvet för att sno åt sig några kronor till en öl är att betrakta som ett gränsfall.

Våra dansanta och till extas förtjusande Knutssystrar ger jag en extra eloge för deras uthållighet och tålamod att dansa med en minst sagt frackfuktig Älderman. Till mina upplysta, spralliga och törstiga Knutsbröder säger jag stort tack för att ni av artighets skull släppte förbi mig i barkön och från tid till

annan även bjöd på ett glas gott. Till våra representanter från syskongillena uttrycker jag min tacksamhet för att ni tog väl hand om Monika och mig. Att festa är min stora passion och ni såg till att två Panodil alltid fanns tillhands på nattduksbordet. Nu är min Åldermannaresa slut, nu säger jag tack för mig, men inte farväl.

Som sagt, livet är en resa. En resa från norr till söder, från öst till väst. En resa med ibland mindre goda förtecken, men som alltid på ett eller annat sätt slutar i klaraste dur. Knutsgillet har inte bara gett mig nya vänner. Knutsgillet har även berikat mig med historiska tillbakablickar som gör det lättare att leva i nutid och se in i en ännu orörd framtid.

Bröder och Systrar - jag säger bara... (sjungandes med kören till melodi "Vår bästa tid är nu")

Tack för ni finns just här

som gilles-medlem är du helt unik

tack för ni finns just här

er omsorg, kärlek gör mig rik, ja rik, ja rik...

lev, njut och ha det bra

imorgon vet vi inte vad som sker

min hyllning nu ni får

och det är just för ni är här, ja här, ja här...

Här, i Gillet vi alla må

Här, jag höjer glaset skål gutå´

Lyss till mig en sekund

Tack alla ni för vad ni gjort för mig

Jag önskar er allt gott

Tack för ni finns och lycka till, ja till, ja till...

tom blommorna och sången...

Lennart Söderberg

Ålderman